

BOHUSLAVA RAJSKÁ

1817-1852

PRVNÍ ČESKÁ KVALIFIKOVANÁ UČITELKA

Bohuslava Rajská, vlastním jménem Antonie Reissová, se narodila roku 1817 v Rožmitále pod Třemšínem do německé rodiny. Stala se velkou českou vlastenkou a proto následně přijala pseudonym Bohuslava Rajská.

Byla ženou velmi sečtělou, společenskou a s velkým zájmem o rozšiřování možností vzdělání pro ženy. Účastnila se přednášek českého doktora, filozofa a pedagoga Karla Slavoje Amerlinga. Ten založil také všeobecně vzdělávací školu Budeč, Část školy vyhradil pro vzdělávání dívek a Bohuslava Rajská zde vyučovala. Následně využila možnosti složit učitelské zkoušky a stala se tak první českou kvalifikovanou učitelkou.

"Bylo mi popřáno opět o jeden krok blíže k záměrům svým přistoupiti. Dověděla jsem se, že každá dívka, kteráž ústav nějaký založiti chce, prvé jeden kurs na vzorné škole pro učitelky slyšeti a pak zkoušeti se dáti musí. Šla jsem tudíž na zkoušku některých se připravujících dívek a spozorovala jsem, že bych se svými vědomostmi rovněž zkoušku takovou podniknouti mohla."

- Bohuslava Rajská, 1842

V roce 1843 otevřela první dívčí soukromou školu v Praze, ve Vodičkově ulici. Vyučovala zde český a německý jazyk, přírodopis, ruční práce. Právě předáváním znalostí v českém jazyce, chtěla vzdělávat nové české vlastenky, které budou ideálními vychovatelkami budoucích generací a budou takto sloužit národu. V tomto období byla stále považována domácnost za střed života žen.

Roku 1845 se Rajská provdala za básníka Františka Ladislava Čelakovského, který byl vdovcem a hledal matku pro své děti. Rajská se vzdala svého vzdělání, svých idejí a budoucích plánů. Splnila tak podle svého mínění a dobových očekávání svou ženskou úlohu a prokázala službu celému národu. Manželství však nebylo příliš šťastné a Rajská se již nemohla věnovat své předešlé činnosti, což ji velice trápilo.

Zemřela v Praze roku 1852 ve věku nedožitých 35 let na tuberkulózu.

Zdroje

BAHENSKÁ, Marie, Dana MUSILOVÁ a Libuše HECZKOVÁ. Iluze spásy: české feministické myšlení 19. a 20. století. České Budějovice: Veduta, 2011. ISBN 978-80-86829-79-1.

DVOŘÁKOVÁ, Eva. Byla múzou salónů. Své touhy a ideály ale obětovala stárnoucímu muži. Osudové ženy: Bohuslava Rajská. [online]. Český rozhlas Dvojka. [cit. 2022-01-15]. Dostupné z: <https://dvojka.rozhlas.cz/byla-muzou-salonu-sve-touhy-a-idealy-ale-obetovala-starnoucimu-muzi-osudove-zeny-8500950#player-on>

GELNAROVÁ, Jitka a Ema SOUČKOVÁ, ed. Vlastním hlasem: In her own voice. Praha: Národní muzeum, 2019. ISBN 978-80-7036-592-2.

Z let probuzení [online]. V MKP 1. vyd. Praha : Městská knihovna v Praze, 2012 [cit. 2022-01-15].

Dostupné z: https://web2.mlp.cz/koweb/00/03/57/86/67/z_let_probuzeni.pdf

Fotografie

Obraz Bohuslavy Rajské. [online]. Wikipedia.org. [cit. 2022-03-24]. Dostupný z : https://cs.wikipedia.org/wiki/Bohuslava_Rajsk%C3%A1#/media/Soubor:Bohuslava_Rajsk%C3%A1.jpg